

" پښتونخوا " Pakhtunkhwa

دویمه گڼه اپریل 1988

د پښتنو ټولنیز ولسولیز گوند خپرونه

PASCHTUNCHWA / PASHTOONKHWA

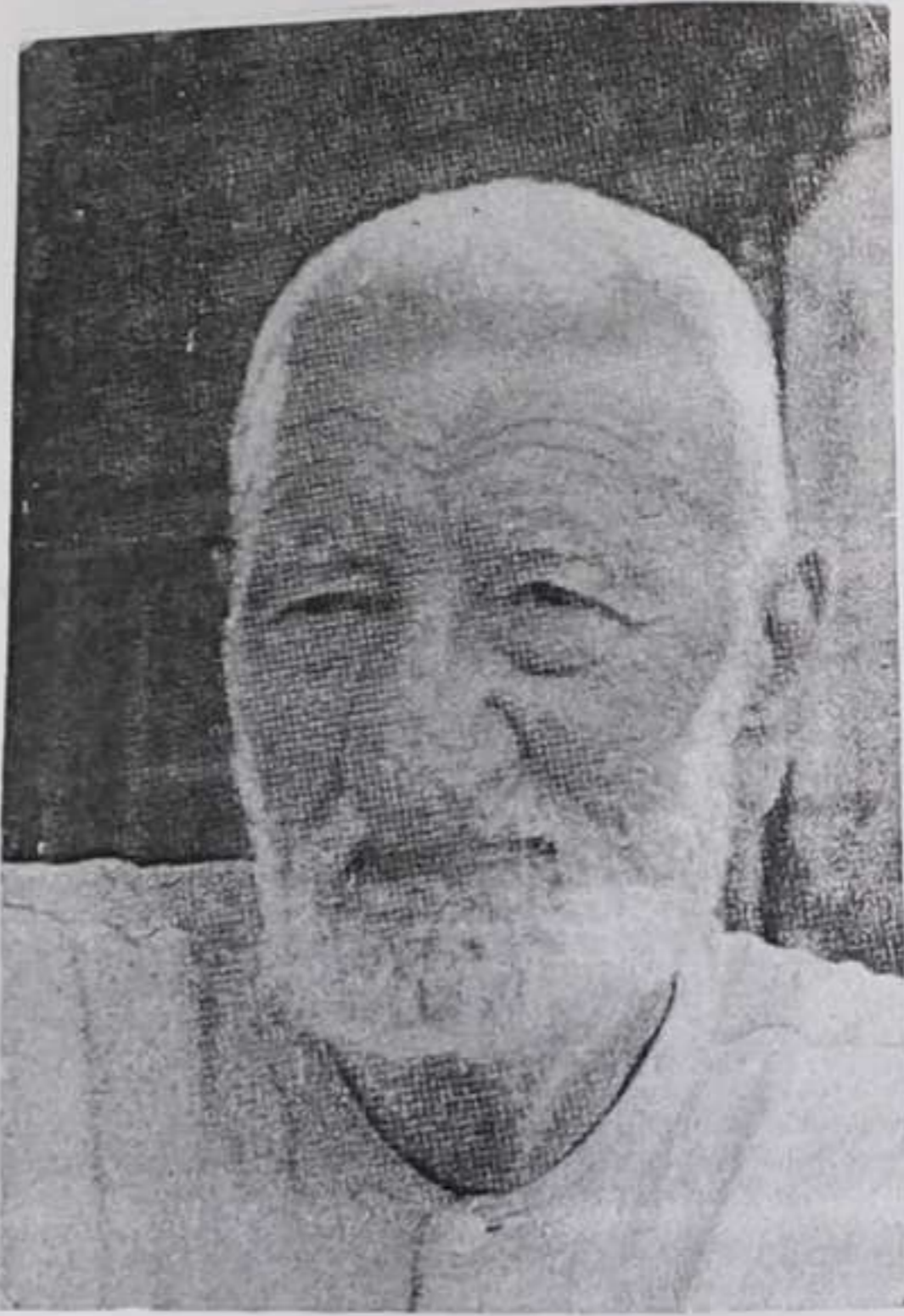
ORGAN DER SOZIALDEMOKRATISCHEN
PARTEI DER PASCHTUNEN

ORGAN OF THE PASHTOON SOCIAL
DEMOCRATIC PARTY (PSDP)

www.pashtoonkhwa.com

فخر افغان

(۱۸۹۰ - ۱۹۸۸)

خپرونکی: د پښتنو ټولنيز اولسوليز گوند
پښتونخوا / افغانستان

HERAUSGEBER: SOZIALDEMOKRATISCHE PARTEI DER PASCHTUNEN
PASCHTUNKHWA / AFGHANISTAN

PUBLISHER: PASHTOONS SOCIAL DEMOCRATIC PARTY
PASHTOONKHWA / AFGHANISTAN

د وکتور کبير ستوري
: زمه وار DR. KABIR STORI
V. I. S. P.: HÖNINGER WEG 65
RESPONSIBLE FOR CONTENTS: 5000 KÖLN 51
WEST GERMANY
TEL. (0221) 360 2472

د خپروني جرگه
REDAKTION
EDITORS BOARD
ALIKHAN MAHSOOD عليخان محسود
HIDAYAT BANGASH هدايت بنګش
HABIB STOMAN حبيب ستومان
KHAN SAPI خان ساي
SHAHJAFIAN شاهجهان

سر لیکونه

ليکوال منځ

۱ سلوړی ۱ - باچا خان د پښتنو د قامي انا دی -
بنخېونلی غور، ځنځ پرار .

۱۶ لیکوال منځ - عدم تشدد يا پآسيغيزم او ملي -
ازادۍ غوښتونلی غور، ځنځ نلا .

۱۰ علي خان ۱۰ - د پښتو ټولنه او باچا خان

۳ شاهجهان ۳ - کابل، راديو او دهغنی د خپرونو -
اغيزونه لاندۀ کتلا

۲۷ خيال هياون ۲۷ - مطبوعاتي کالفرانسس

۳۴ خاپی ۳۴ - بلنه « شعر »

يکونکي: ستوري

باچا خان

د پښتو و قامي آزادي مخنيوونکي غورځنگ پلار

مخني لارې ته چه د پښتو قامي آزادي مخنيوونکي غورځنگ ته ځغنده
کتنه وگرو . پلار ده چه ووايو چې د پر مختلوونکو هيوادونو قامي آزادي
مخنيوونکي غورځنگونه د اروپا و قامي غورځنگونو د تابع د اصولو په
بنسټ روښانه کيدلي نه شي . ځکه چې په اروپا کېنې قامي غورځنگونه
د بورشوازمي په غيږه کېنې لوي شوي . او د شوکاڼري او ضاير
چوا سټ غښتلي شويدي چه بنديلاي (استعماري) او جينال
(استعماري، استعمالي) بنه ئي لرله (۱) . خو د پر مختلوونکو هيوادونو
قامي غورځنگونه د بنديلاک (استمارا) په لړۍ کېنې د بنديلاک گرو
(استمارا پياوړي) په ضد منځ ته راغلي دي او لدې کبله ضدې
امپريالستي ، او بنسټوني (انقلابي) او آزادي مخنيوونکي خوي لري .

د پښتو تامای غور کونونه هم پدی ډله کېنه ساتی .

که چرته د پښتوخوا نوی تاریخ نه نظر او چوډو لوند به ویز چې پدی
خاوه کېنه دهای تامای آزادی بخښوونکی غور کونونه منځ ته راغلی دی .

① د مغلو پتمال کېنه د خوشحال خان بابا (۱۶۴۳ - ۱۷۲۱)

په مشری په ۱۶۹۹ کال کېنه (۲)

② د ایرانیا لوف پتمال کېنه د میر وئیس نیکه په مشری په ۱۷۰۹

کال کېنه تامای آزادی بخښوونکی غور کونکې چه د فیل تامای دولت

بنسټی کیښود چه ناستون (پانټمنت) ئی قندها و .

او د قندها په نامه یادیده چه وروسته بیا د احمد شاه بابا

(۱۷۲۴ - ۱۷۷۳) له خوا په ۱۷۴۷ کال کېنه د اقبال

په نامه ولومول شو (۳) .

③ د پیر نلیانو (انگریزانو) پتمال کېنه د غلام خان باچا خان

خبری افغان په مشری ددی مقالې پوله پدی آخری تامای آزادی

بخښوونکی غور کونکې تنگه ده . خو خنډه چه د دغه غور کونکې

لږک ای فونه په یوه کوچنی مقاله کېنه راغښتل کیدی نه

شا لور کله ئی یوانی د تنگی (سانا مال) امدخ غټ تکی

په گوته کیږی .

باچا خان پنځله پلې چی " زه د شتر په

په اتمان د نومی کلی په کال ۱۸۹۰ ۴ کښه پیدا شوی ایم
هغه وقت د پیدایښ د نیتی د لیکو رواج نه و او نه
توښک په لیک اولوست پوهیدل . نو ټا د پیدایښ
نیټه چالی کلی نه وه . خوداچی نزه وایم چه په کال ۱۸۹۰ ۴
کښه پیدا شوی ایم د دی نه وایم چه خدای دی ټاموسا وڅښی
ماته ویل چی ستا د وسوسا چا لیکر خالصا ب واده چی وته
د یوولسو کالو وی او د اکترا ب واده په دسمبر ۱۹۰۱ ۴
کښه شوی و نو ټا نزه وایم چه نزه په ۱۸۹۰ ۴ کښه پیدا
شوی ایم « (۴) »

باچا خان د انگریزی بنیلاک (استما) د جن
نخه د خلاصیدلو د پاره په پښتو کښی د نرهنی او بنستون (الغلبه)
پیل په ۱۹۲۱ ۴ کال په اتمان وکښه دیوه آنا د لوی ښوونکی
(هالی سکول) په جوی و لوسره وکړ . دی یکی چه ووشکه
چی داسا دیوه سمری د لاسه پورته نه و نه هو یو جمعیت اجن
اصلاح الافاعنه په نامه جوړ کړ . دی اجن دوه مهم کارونه
د لودل یو د اچی په پښتو کښه د نزه سمری او علم شرق
پیدا کړی . لوبه دا چه د پښتو زمنیته بد سو اجونه
وسا کړی . نو ټا هر چه کلو او بانده کښه دوری شروع کړی « (۵) »

دجاچا خان دی ساہ انگریزان سمیت پہلے لکھنؤ گئے کمرہ او
دی ٹی ڈی کا کہ پہ ۱۹۲۱ د دسمبر میاشتہ پہ ۱۷ نیٹہ
(پہ دفعہ ۴۵ سرحدی) سمیت بندی کمرہ او دا پدی بعض
وچہ گونڈی انجمن اصلاح افغانہ دمنح لاکھنؤ . خود انجمن
اصلاح افغانہ فعالیت لاپسی پراخہ شو. او پہ ۱۹۲۳
سال تہنے باچا خان تہ قوم د فخر افعال لقب وساکہ .

د ۱۹۲۸ ۶ سال د می پہ میاشتہ تہنے باچا خان دلپستون
سکالہ جاہی کمرہ او پہ ۱۹۲۹ سال تہنے د سکور پور غور قند
(د خدائی خدمت گاروں) لپستہ کینہو د . پہ دغہ
وقت تہنے د صفد نیمہ وچہ تہنے د مسلم لیگ پہ نامہ لو د
کانگریس پہ نامہ غور قند موجود و . د مسلم لیگ غور قند
پہر فلپانوز د کانگریس پہ ضد پیدا کمری وچہ دانگریز الزمرہ
پہ جبرہ بوقت و نوحہ باچا خان کانگریس تہ لاس وساکہ او
پہرائلیان د صفد دینی وچی حقہ و لیکتورتہ جہورہ کمرہ .

د ۱۹۳۰ سال د اپریل میاشتہ پہ ۲۳ نیٹہ دلپنبا و
پہ قصہ خانہ تہنے د خدائی خدمت گار الزمرہ غور قند ہانڈی پھر فلپانوز
دنی و کمری لو باچا خان بیا بندی شو . د باچا خان د بند
تولہ مورہ ۳۷ کلونوتہ رسیسپری . نوحہ و لیکتورتہ پہ

د باچا خان اصل پټه (درک) جیل و -

هو ټوره چې د پسر نډیا نو ورو زپای ناپا تیره - هغه ورو
به سوسا پر خو غوسا قتل پراخیده - هر ټوک چه به دی غور قتل
ته شاملیدل نو دا شریعت به ئی کوله -

① زه خدای خاطر او ناظر انعم لود خدای سره دا وعده کوم

چه زه به خدای خدمتگاریم -

② خدای چه خدای ته د خدمت ضرورت نه شته دی نو د هغه

د مخلوق خدمت د خدای خدمت دی -

③ تشدد به نه کوم - ځکه چې تشدد لغزت پیداکوی لود عدم

تشدد محبت او د تشدد د لاسه د پښتون کور و پیران

دی ولی چه د پښتون تشدد همیشه د چل ورو ورو سره دی -

④ پری، جنبی، تر جگنی او دښمنی به د چل پښتون ورو ورو سره

نه کوم -

⑤ که پښتون ورو ورو بد سا سره وکړی د هغه نه بدله نه اخلم

⑥ د ملک او تام خدمت به خدای د پاره کوم - د چل خدمت چه

عوض کس به چانه څه نه غواهم -

⑦ چه بل تحرید کس به نه شا هلیبزم -

⑧ ناجائز سمونه لوسا واچوند به پر بزدلم -

کلمہ چہ پہ لایم ۱۹۴۷ سال کینے و انڈیز الزلم خوا پاکستان
جوسیدہ . نوحی خدمتگار الزلم بز کینے و خان امیر محمد خان
دصدارت لاندی جلسہ و کمرہ اوفیل آنا د حکومتی اعلان کر .

پینتو دخیل آد حکومت اوکرہ

پستانہ نہ ہندستان غواری نہ پاکستان؛

د صوبے د جگہ . د اسمبلی د مسبرانو . د خدائی خد متکارانو افسرانو
او د خلی پینتون د جرگے یو شریک اجلاس پہ یو لیشتم د جوسکتہ
پہ مقام د بنوں کین د خان امیر محمد خان دصدارت دلاند اوشو .
دے اجلاس پہ اتفاق سرہ دافصلہ اوکرہ . چہ پہ دے ملک
کین د پینتو یو ازاد حکومت جو رشی . چہ دھنے دائین بنیاد بہ اسلامی
اصول و جمہوریت . مساوات او اولسی انصاف باند ایبودے شی .
د اجلاس ہر پینتون تر اپیل کوی . چہ د دے اعلیٰ مقصد د
حاصلو د پارہ پہ یو مرکز باند راغوندا شی . او بے د پینتون نہ
د دبل چا اقتدار تہ سر تیت نہ کری .

لہ طرفہ صوبہ سرد لوئے جرگے نہ ۶۶

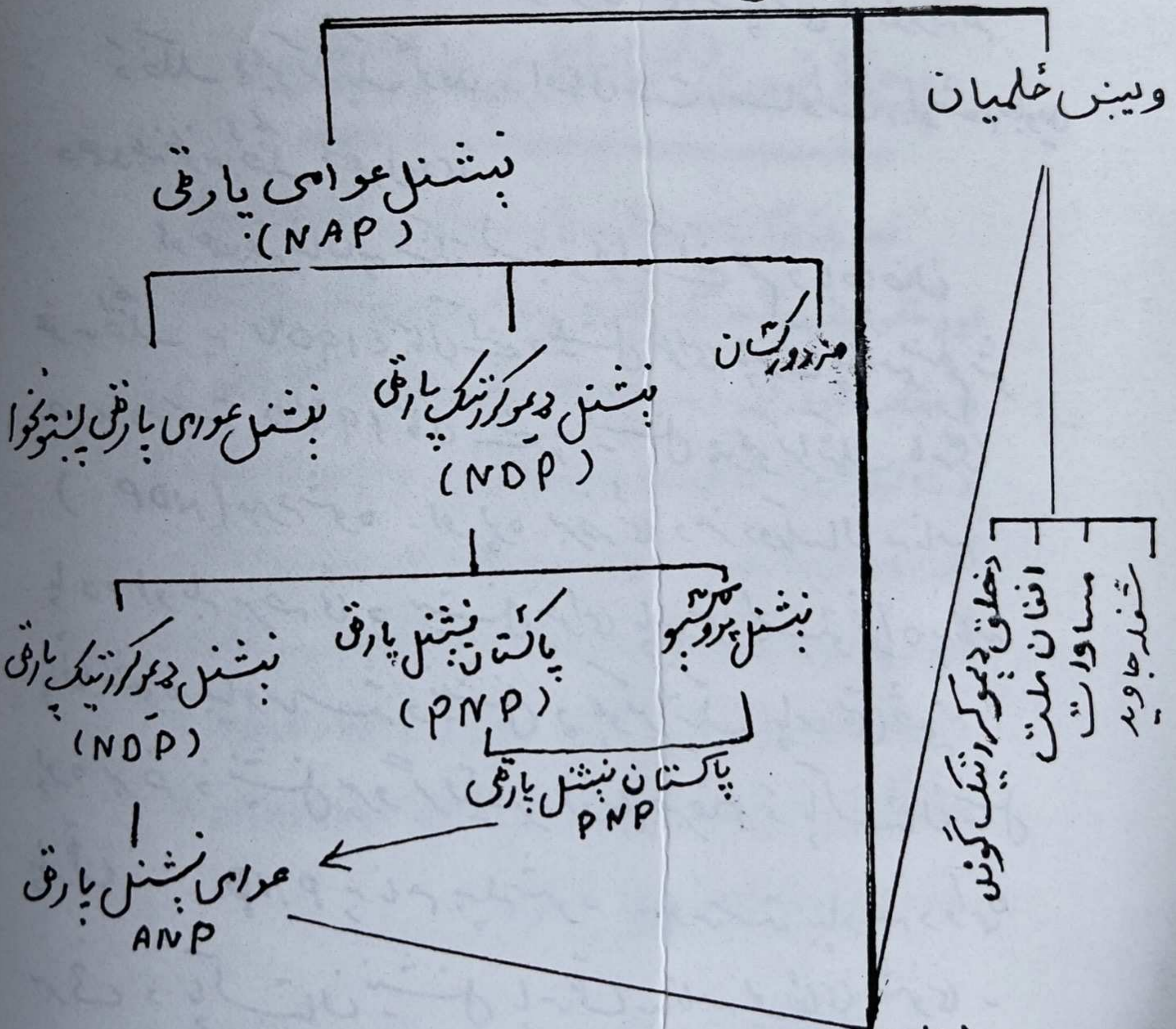

په همدغه ۱۹۴۷ کال کې په قندهار کې د محمد گل مومند،
گل باچا الفت او عبدالروف بېنوا، په مشرۍ د باچا خان
په ملاتړ د ولېس حکمیانو په نامه د سکولارانو پوځي ځواک منځ ته
راغی. په پیاوړه کچه پکې د شورو (صوانانو) په نومونو کې
کسان شامل شو. په پای کې په سیاسي ډلو او گوندونو
وولېش شو. د بری لېسټوخواه ځنی سیاسي گوندونه مک
د خلک د ښوونکي گوند، افغان ملت، مساوات، او شغل جاوید
د همدغه ځواکي حصول دی.

او همدغه شان په منځته لېسټوخواه کې هم د باچا خان
ځواک په ۱۹۵۷ کال کې د نیشنل عوامي پارټي په نامه منظم شو
په پیاوړه کچه ۱۹۷۵ کال کې په نیشنل ډیموکراټیک پارټي
(NDP) بدله شوه. او پوه بره ځنی د مزدور کسان په نامه
پاوه او بله بره ځنی د نیشنل عوامي پارټي لېسټوخواه په نامه
پانې شوه پیاوړه کچه د نیشنل ډیموکراټیک پارټي ځنی
پوه بره ځنی پروگريسور او بله بره ځنی د پاکستان نیشنل
پارټي PNP په نامه بدله شوه. ورسه پیاوړه کچه د وایر
برنی د پاکستان نیشنل پارټي په نامه پوځي شوی.
۱۹۸۶ کال کې ۲۶ جولای د پانې NDP په عوامي نیشنل پارټي
ANP بدله شوه. او د پاکستان نیشنل پارټي ځنی برنی، مزدور کسان

کلیتے بیرتہ پو خای شتو -
 دینتو تو لنینز او لسولیز گوند (پنبتون سرسیال د پور اتید
 پارٹی (PSDP) هم د باچا خان د نظریو سیرہ حصول دی -
 چه دعوی نیشنل پارٹی (ANP) او ویس خلیان
 د غور قلد داغیزه دی هم شتہ دی -

خدائی خدمتکاران

دینتو تو لنینز او لسولیز گوند (پنبتون سرسیال د پور اتید پارٹی)
 (PSDP)

باجا خان د ۱۹۸۸ کال د جنوري په شلمه نېټه پېښور
کښه وفات شو او د خپل وصیت سره سم په بېره پښتونخواه
کښه په جلال آباد کښه خاوس وټه وسپارل شو. او پدی
ټوټه د لمر او بر لښتون په مشيخ کښه پو والي محکم شو.
باجا خان د پښتو شاعر وندى تاريخ دى. چه تل به شاعر وندى
پالى وى « دا هغه اولي پښتون دى چه هغه توري په ناور
نه، هغه د سردار په حيث نه بلکه د پښتون په حيث کى مېلانه
شروع وکړه. هغه کسبگر او پيشادى و خلکو ته علم ورسوه
شان احترام وکړه او ولى وېل چه ناسوى گټور ندى هغه دى چه ناسوى.
او چه خاورى ناسوى کى او پوهانه کى وکړه. -
د سپوره وى او نه پوره وى سره په شريکه بېوى (۹)

افزونكى

(۱)

Kleines politisches Wörterbuch
Dietz Verlag, Berlin 1973, S. 584-585

(۲)

سرفراز خان عقاب خټک: « خوشحالنامه »
خپرونكى د قومونو او قبائلو وزارت دولتى مطبعه كابل ۱۳۴۵ هـ

(۳)

Werner Stein: "Kulturfahrplan"

Berlin 1954, S. 858

Reisführer: "Afghanistan" Polyglott

Verlag München 1974

Mahmud, S.F.: "Geschichte des Islam"

München 1964, S. 695 ff.

(۴)

عبد الغفار: "زما ژوند او جدو جهد" کابل دولتی مطبعه

۱۹۸۳ء لال مخ لومړی

(۵)

خان عبدالغفار خان: "صدری خدمتگاری" دیپوهنی

مطبعه کابل ۱۳۴۴ هـ

(۶)

خان لاد محمد افضل خان پستونخوا بانی اپریل ۱۹۸۷

لومړی کاتوگ، لومړی کاتوگ

عدم لثدرد یا پاسیفیزم
او ملی ازادی غرضبند و رنگی غور غنلو نده

لیکوردنگی: گوردیرال

کله چی دهنده په نیمه و په کی دهنده اولس د
انگلیسی استعمار « سنکلیلاک یا سامراج » او
او استعمار یا زینجاک - د منقلو قزخان
غورصولو او ملی خپلواکی تر گوتو کولو په خاطر
دهنده دستر لار بنود مهتما گانندی په مشرته
د پراخ لمن پا خون لپاره په ملک تکل بیری
ووهلی - نو په دی وخت کی دهنده اولس او
په سر کی بی ستر لار بنود گانندی - د انسانی
غریزی د دوو مشیتو اړخونو - او ددی دواړو
اړخونو - د غرضبندو د عملی کولو په برتری
دیو تضاد سره مخامخ وو.

او هغه دا چی له یوی غور - دادلسونو ازادی
او خپلواکی - او ددی خپلواکی تر گوتو کولو

په ليار كې مبارزه او قرباني - انساني مقدسات اوله
ارزښتون دي. اوله بلې خوا دا چې د هند د اولس
په وجود د انگرېزي ښكېلاک خامار پروت وؤ
چې د انساني فطرت په دغو لوروا ارزښتونو ئې د
د زور زياتي كړ غير نه خپله اچولې وه -
دغو ارزښتونو ته ئې د قدر په سترگه نه كتل
او خپله استعمارې لمن ئې د هند د خاورې ئې
مش د اولسونو د حقو حقوقو د غوښتنو په بنياد
ددوي پر هند بې له وسله والې مبارزې ئې نه كولو له
د خپلواكۍ غوښتنو او د عدم تشدد فلسفې
اوسپاسي ايمر يالوزي د سوله ايز دريچ تر منځ ئې
وسله والې مبارزې ته اړتيا - د تفاد تېلې وؤ.
خو فقيد ماندي د خپلې سپاسي پوهې او شاهكاره
په بنياد - د ملي خپلواكۍ تر لاسه كولو په لړ كې
دا ونښودله - چې ددې دواړو ارزښتونو د
خونړې ساتلو پاره - نه بايد چې د يو ارزښت
معنوي مكتوي د بل ارزښت قرباني شي.
خان عبد الغفار خان - مشهور په پاچا خان -

چی د پنهان اولس له خوا د فخر پنهان لقب ورکړ شوی
دی - د هغه د ازادۍ په لیار کې د گماندۍ یو غوره
ملگری وو.

خدای بخښلی پاچا خان چی لېزه موده منځی په
هق ور سید - د گماندۍ د مرگ څخه وراسته په
نیریواله سویه - د عدم تشدد فلسفی او
سیاسی کورنلاری یوازینی وارث وو.
دی نه یوازې دلری ادبېری پښتو ننخوا بکله د ټول
پنهان اولس د کتر ویار لور شخصیت وو.

ده د پښتون اولس د قاصی ازادۍ د پاره
د خپلی او بزدي مودی مبارزی په ترڅ کې
د سولی او امن او نور زیاتی څخه پریری کولو
سره تل په مکه پلوی بنودی وه.

پښتانه د خپل کتر لار بنود پاچا خان په لیار
مکن ولای دی - او هیشکله به دا پنهانی لور
ارزښت تر پښو لاندی نه کړی.
خو د خپلی ملی خپلواکۍ د حق څخه هم تیریدونکی
نه دی. د پنهانی لور د ارزښتونو خوندي ساتل

ادتری دفاع کول - د نړی د دیتولو کولو غوښتونکو
اولسونو ټیره دنده ده .

فکره نو په کار دی - چی د نړی د دیتولو کولو غوښتونکی

اولسونه د پښتو د ملی حق یعنی ملی خپلوانی

سره په فکره منځه راوړلا تر ده کیری - ددی پلاره

چی دی ته اړتیا پیدا نه شی - چی زور زیاتی او

وسله والی مبارزی شی کار درخستل شی .

• ده دی شی چی پښتانه د خپلی ملی خپلوانی

تر لاسه کولو په لپار کی وسله والی مبارزی ته

اړه نه کیری شی .

• پښتانه د نړی د کولو غوښتونکو قامولز

په کتارونو کی - خپل ملی حق - ملی خپلوانی

غوږی - نه ددی نه ډیر او نه ددی نه لیز .

- ژوندی دی وی ملی ازادی غوښتونکی

غور ښکونه .

- تل دی د کولو غوښتونکو اولسونو تر منځ

ملک پیوستون .

« لیکوئی علی خان »

دایکتولیکوئی او باچا خان

خان عبد القادر خان مشهور پر باچا خان چی د افغان روس له خور فخر خان لقب و رک شویری پر 1890 وم عیسوی کال په کوزه پښتونخواه کن پزیرید کی

« د علی خان د باچا خان سرکی »

کله چه په پښتونکی د پزیریدو نیت لیکل دومره مروج ندی نو در نیت هم تمیمی - نیت ده .

کیدی شی چه اصل نیت کال نیم لوره او یا نیت دی .
پاچا خان هغه وخت د دنیا پر مخ سترگی وکړولی کله چه رنستیس د پښتونو په خاوره
استعماری منگولی لگولی وی .

خدری بنجه باچا خان چه دلپنبتنو لوسترا ارا نبود و د ۱۹۸۸ و م کتوی
کال د جنوری د مریخی په شلمه نیټه په لپینبورگي وفات او د جلال لوی
په بن ارا دده د وصیت سره سم خاوری ته وسپارل شو .

باچا خان د بهرام خوی رتیف الله خان کلهی دلپنبتنو د محمد زایانو
د قبیلې شمز و او چه دلپینبور سره نژدی رشنفرگي میده وو .
باچا خان په ماشومو کي د مور دربر نازولی خوی او په مور باندي دربر ارا نو .
دی پنجه لکس چه کله به چی خد لبر شانه تکلیف راته پیدر شو نو .
جفی به می وکل او مور می دربر په غزرا ب کوی وه .

او چه لبر غنی مشوم نو کله خنده چه دتولو لولکالو عدت وی نو دغلی د
کنده و غنچه به می پسته غله و په او د کله دحقی ورا نه به می دجان پاره
شیان پری غستن .

کله چه مور کیر کوم نو خد خد به کی راته نه وی خد بیاهم غنچه به کی رر بانده
وکم چه تم مشه خد کوی . نو په درگی وخت کي به مادوه لپنې خپلی
او دوه پردی او په منزه به تری و تنبتیدم .

باچان خان په ماشوم ولکه کي لوی و د خپل کله سره نژدی سنده وری وری .
لکه چه رته ناخاپا کسوی لیدی نه وی او د سیند کي ررا وینترای
نه وری لودی به موی .

لکه ددی پینې کي روتته دده مور دی ته په سیند کي د
کباکولو اجازه نه درکوله .

پاچا خان د سنو و ننگی لومړنۍ زده کړه د خپل کلي په لومړني سنو و ننگي کې پرېږي او بيا پسینور ته وایي.

پاچا خان د هکلو والي نه غږېږي پسینده خلعت درلود او د هر زیاد خلعت د خدمت مشوق پېی وو.

پاچا خان د پښتنو په درکي لخوا لکه کې پیدا او راولوی شوی دی چې د لخوا لخوا پر منځني پهلوان لوی لومړني گامونه خستل کله نو ژر ژر بدلولونه او لوی شمېری ناسخ ته را تللی.

په دغه وخت کې انډیزون د سمنډر د غاړې له خوا هند ته را ننوتلی وو او په چل ول کې یې په هند قبضه کول غوښتل.

په ۱۶۵۶ م کې لوی کال کې د ارس جنګ په لومړي درنگ نيزانو او بنګالیانو تر منځ جنګ وشو په کوم کې چې بنګالیانو ماتې وه خوره.

که څه هم د ننگ نيزانو لپاره دروخت لومړني پېښه او د غوښت په وخت کې نه وو ځکه چې په دې وخت کې لوی احمد شاه بابا اردو ندي وو او بهر موده کې یې په ۱۶۶۱ م کې لوی کال کې د هند مرستیالانو ته ساخته ماته وکړې وه. درنگ نيزانو سره درپوره انډینې نه وه چې احمد شاه بابا به اوس دوی د هند فتحه وشمېري.

خوله دی کېده چې احمد شاه بابا د کورنیو اړینو او بهرنيو سره اوس په گریون وو او په پنجاب کې سیکالو هم یې امنیتي اړوگر ته کوي وه او د ۱۶۶۱ درنگ نيزانو او فرانسويانو په لخوا اړیچ چې احمد شاه بابا یې په دې کتونونو

پرنسپالانو پهنه باندي د خپل استعماري جينتي اچولو تره جوخت د دې پرېکړه
 هم کړې وه چه خپله ژبه پدې حکم کې هم د ستر کاري او استعماري
 په ترڅه تينيد کړې نو د پوځي او دولتي ادارو غني چوک او کورنۍ
 به د دوی په اړي کې وی خو وړې کورنۍ به يې لکه پوليس - سټاډيان
 واکه افسران او نور واکه ما مورې په هغه پالنو او بنډاليانو کوي .
 يعنې دوی به د پرتلي د دال اول لوبا وه .

انگرزانو د خان سره هغه ته چېن قانون راوړي وو . د ا قانون
 هغه ته او په ستره بيا لېږتنو ته لوی اروا شتيا وو .
 انگرزان پدې پوهيدل چه دوی هغه وړان او پښتانه د دوی د راوړي
 قانون په درملنوي رسم راښکيواري شي . هغه قانون هم د انگرزانو
 مخه بلې قسم وو او د لېږتنو قانون خو لېږتنو لوی وه .

نو انگرزانو د هرڅه او کورنۍ کاوه چې پښتانه په کله او بانو کې د
 دوی د قبایلي اوساده ژمنه د مناسباتو مخه عصري اوسه مناسباتو
 ااکس کړې . او په دې ترڅه کې خان ته امر او محتاج کړې .

کله چه انگرزان لږه مغلوبه شول نو کوزه لېږتنو ننواړه کې هم پدې دري
 برخو ویشله لږه برخه يې برهانوی بلوچستان پوري اترکه دوهمه برخه يې
 قبایلي نوم ورکړ او په دريچه برخه يې بندي وېستي ضلع لغم کيښود .
 دغه دريچه برخه بيا په ۱۹۵۱ م کال کې خان ته جلا وکړه .

او ایچو کی مشغول ساتی وو در انگریزانو دشمنو لپاره شرایط بنه وو.
 در 1973 وم گیسوی کال په پای کن در احمد شاه بابا در مگ و روکت داسی لوی
 خغان خوک پاتی نه نشو چی در احمد شاه بابا در ستر میراث و ساتی .
 دکورانی چند او در کردارانو دیوین ناره دو کور او خیانیت کولو در خغان
 مخالفو قووتو لونه در مرقع په اراش واکو چی خغان موقوفه لوی در
 دغو حالاتو په نتیجه کن دپینبور کردارانو ستر خیانیت وکمو کوزه
 بنیتو نخواستی سیکالونه پرلپینودله او په منوره کابل ته وختنیتدل
 پردی پشی د سیکالو در حثت در دوری پشی په 1848 وم گیسوی کال
 در پاشی در حثت دوره په لپینتو باندری شروع مشوه .

انگریزان دومه دوره موقوفه او خنیتو مشو چی په 1843 وم گیسوی کال کن
 ی په زور خغانستان په دوو هر خوره ویشته جدیوه به خدی په مستقیمه ترمه
 اوله به خدی په غیر مستقیمه ترمه د خیل اجنت در اوری ته اراش اوردی او
 مستقره وه .

در انگریزانو در استعماری اراش عزونی خنیتو په خند ی دو چی له لپاری -
 یعنی دخیبر - گومل - بولان - روگرم له لپاری استعماری به برون کیدل
 او در لوی حلی وو چه در اولوله لپاری پردوی باندری استعماری به برون
 و مشوه . انگریزانو در خان نوره در لوی معام تروند قشعاری مناسبات
 او د ساس هم راوردی وو دکومر تره چه د خند خلد او پرتده بیا -
 پنبته نه هیچ ارشانه وو .

(پاتی به بله گینه کینی)

کابل راډیو اود هفتی د خپرونو اغیزونه
یوه لنډه کتنه . ۱،
لیکونکی پشاهان

په پښتو نڅواکښی د راډیو غږ په هغه وخت کی واوریدل
مکه چی په ډیرو آسیایي، افریقایي حتی خینو اروپایي
هیوادونو کښی راډیو یي خپرونی چانه پمیزندلی .

ددی حقیقت علت ښکاره خبره ده - چی د امان لږه
خان هغه هلې هلې وی - چی غوښتل یي افغانستان
دنیزه د لږه پر مختلفو نڅو هیوادونو په کتارونو
و دروی .

د شلمی پیری په دویمه لسیزه کی - چی راډیو لا
د خپلی ودی په لومړنیو پراودونو کښی وه - امان لږه خان
ددغی عصری وسیلی مهم رول ته پوره په خیر شوی وو .

۱، - د کابل راډیو په هکله لږه موده مخکی ددی
مضمون د لیکوال له خوا یوه علمی خمیرنه شوی ده .

په دی باره کسی لږه بشپړه معلومات به د پښتو نڅوا
په را تلوونکو لږه کی - لږه لوستونکو ته وړاندی شی
اوس په لنډه توگه د خمیرنو خمینی مهم ټکی وړاندی کیری .

پاچا امان لہ خان - پیر میرہ دلزو معلوممانو سرہ د
اولس ارشنا کول - د حکومت د اصل حالتو تہذیب د خلکو
خبرول اود ادلسی بنودن اود اوزنی د ترمولو ہمہ کار
سرتہ رسول - دراریو لہ لیاری لیدل .

د افغانستان حکومت پیر 1925 عیسوی کال کبئی د امان
د تیلیفونکن Telefunken د کمپنی د «شرکت» تہذیب
یو دو سو وایہ « 200-W » ترانسسمیٹر و خستار
پہ کابل کی وہ ٹلورلو .

اودا کہ تہ ہم ہفت وخت حکومت د پیر و ستونزو اود ابرو
سرہ صامخ وڈ . د مثال پہ تو تہ د پیر لیننا دلپورہ
نہ رسید و ابرہ - درادیو د تخنیکئی فنی کتاتو لیزوالی
د خلکو عزبت چی درادیو د خستلو تران پی نہ لارہ -
اوپہ ہدی رول ددی عمری وسیلی پہ ہند د فررطی
ملا یا نو را پا خیدل . پہ ہدی شان لوزی د پیری کتونزی
اود ابری ہم وی - ہنو ددی سرہ سرہ حکومت پہ دی لاس
بری وہ موند - چی کابل درادیو پہ 1925 عیسوی کال
پہ چرونو بیل و کبری . ہرہ ورج پہ د کابل د بار رسیدونکو
دوہ ساعتہ د کابل رادیو پروگرام اوریدہ .

خو کملہ چی پہ 1929 عیسوی کال کسی بیہ استقاوہ د
امان لہ خان تہ د دولت وائی تر لاسہ کبری ، نو بیا

دهيواد دلوزو اصلاحی او پر مختلوندنگو پروگرامونو
دشنه يديلو تر څنگ، د کابل د اړيو پروني هم وياړي
شوی او فداغه يولس کاله د فغانستان وټيری د اړيو
د پرونو غږی برفی پاتی شو.

د کابل د اړيو اوسنډ دستاډ د ۱۹۴۵ عيسوی کال درست
د میاشتی په ۳۰ نیټه د پاچا ظاهرشاه د وینا د
خپریدلو سره پرانستل شوه، چی نن سبا ئی غږونه
یوازی په هټول فغانستان بلکه په همدی خیردنزیږه
په لوزو دیر د ټوږدونو کی هم اوریدل کیږی.

داچی کابل د اړيو د خپل پر مختنگ دکومو پروادونو
غږی تیره شوی ده - نن ورځ دکومو ستونزو د اړيو
سره لاس په تریو ان ده او داچی باید کوم بدلونونه
پلی راستل شی - د اړيو درسی پوښتنی دی چی څان ته
چا په کار دی چی په بشپړه توگه پری رها و اچول شی.
اوس یوازی ځینو مهمو ټلونه پا ملکنه را اړوو.

دا ښکاره خبره ده چی د اړيو نن ورځ په ټوله نړی
او په تیره بیا په دریمه نړی کښی د پر مختیایي هیوادونو
پاره په پرافه پیمانہ د سمدستی معلوما تونو په لاس
راوړلو پاره یوه پسانه او ارزانه وسیله ده.

خده نو د فغانستان حکومت ته هم په کار دی چی ددغی
وسیلی چی پوره کار واغلی . په لنډ ډول باید دی چی لیری
دغو همو تنکو او پوښتنو ته د هیواد منځبناز اوزمه وارو
کسانو یا ملرنه دا وادی په کومو باندی چی په کار دی
هر و صرد پوره غوره ویشی او اثر تر تره ئی د حل لیار
و و موندل شی

آیا د کابل راډیو د خپرونو چی فغان اولس ته لټه کیری؟
او که نه نو بیا د کوم هدف لپاره په کار اچول شوی ده .
که چیری سیری د هغو هیوادونو - چی مختلف قامونه
یا ملیتونه په لیره تودند پکی نوی - د حکومتو د خپرونو ،
اصلی حالتو او دښوونی او روزنی د پروگرامونو پالیسی او
سیاست ته پوره په څیر شی او تر کمره خیرینی لاندی ئی
و نه یسی نو ډیر تر به ورته دا په ډاگه شی چی دراډیوگانو
خپرونی په دغو هیوادونو کښی دیتولو میلیتونه لپاره بیل بیل
په کابلکو وختونو کښی ددوی په مورنیزه ژبه او په ځانگړی توگه
کیری . د فغانستان په گاونډی هیوادونو - شوروی اتحاد
ایران ، پاکستان ، چین اولسی جمهوریت اوددی سیمی په لورو
شاد هوز هیوادونو که هند او سری لنکا او په صدی راز
د فریقا د لوی و چی هیوادونو که حبشه ، نایجر یا او

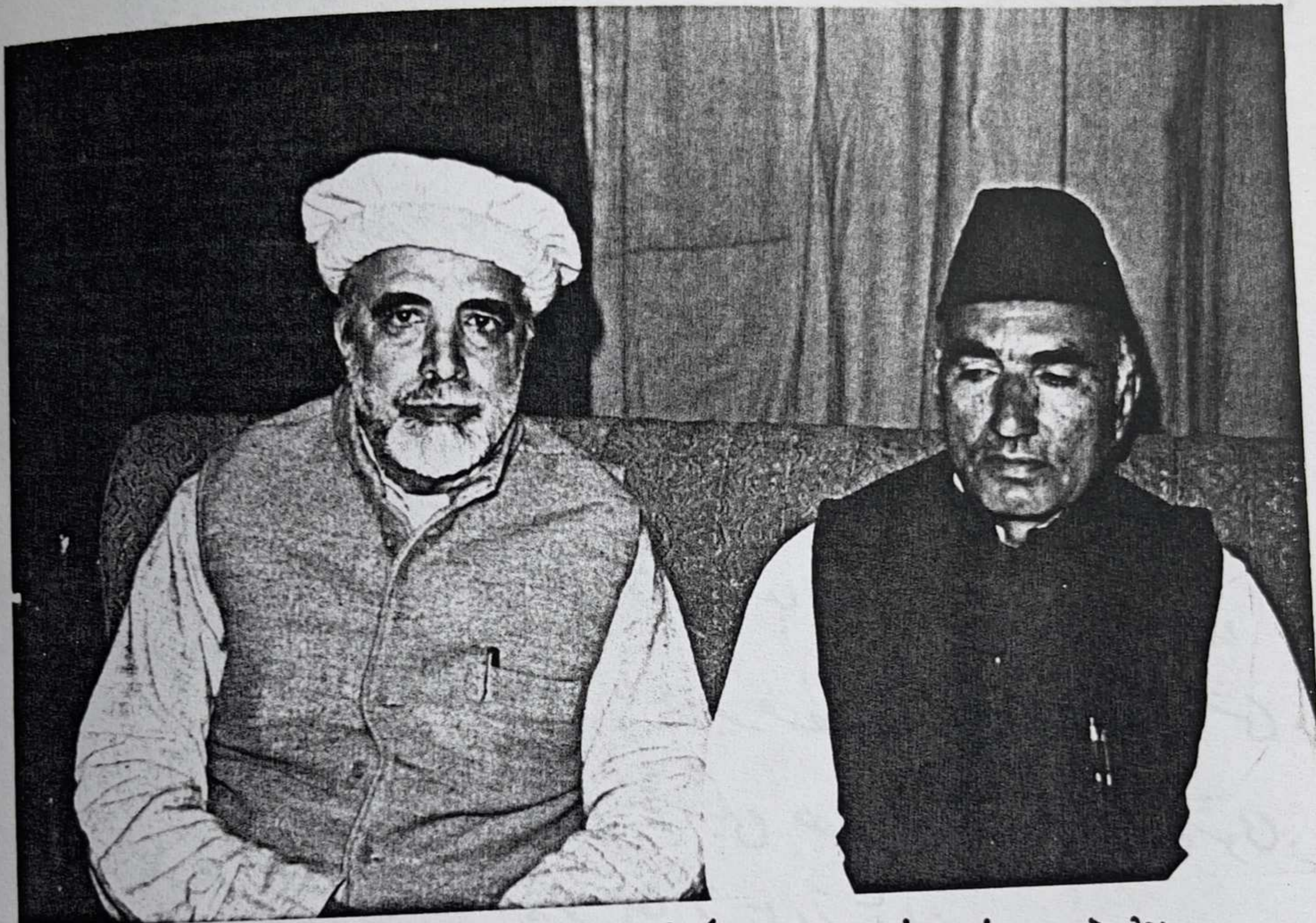
اردو پاڻي هيوادونو کله سوکين او بلجيم کي په همدغه ډول
 کيږي. يعني په ټولو دغو هيوادونو بڼي - چي ټين ميليترون
 په ټيره سره دورور ټولو ژوند کوي در اډيرو ټانز څردي په
 ټما ټلو وختونو او څپو ميل ميل او په ټانگري د ټولو ميليترون
 په مورنډ ژبه کي ويراندي کيږي. په دي توگه تری د هيواد
 بي سواده وټگري هم پوره گټه خستلای شي.
 نن ورځ دنړۍ پر مخ افغانستان يوازيني هيواد په سترگو
 څيړنه چي تر اوسه پلوي د داريو څيړوني په درسي بڼه کي رواني
 دي چي مثال يي بل هېچرې نه شته. او هغه درسي چي
 په لسبنو او دري ژبو - گڼه خنډه چي ويل کيږي - نيم په نيمه
 څيړوني کيږي. ډيره عجيبه او د حفاکيتيا وړ خبره يي
 داده - چي دا څيړوني په درسي ډول ويراندي کيږي چي
 اوريدونکي نه پر هڅيږي - چي اوس به لسبنو راغي او که دري!
 دلته دا پر سبنته را دلا ډيږي - چي آيا د کابل راپرو
 د څيړونو دغه بڼه او قلمرو به چي په ټوله نړۍ کي يو
 ټانگري مثال دي دا اوس په گټه ده او که نه؟
 له دي غږ مخکي دي پر سبنته هواب ډول په کار دي.
 آيا د افغانستان د ټولو ميليتونو ډيره کي چي په سلوکي
 ۹۵ برف جوړوي او بسوادان په دواړو ژبو پوره پوهيږي؟

آيا د پکتيا يو پښتو ژبی لیسوارده افغان ددی جوته دی
 چی په دری ژبه پوه شی او آيا د پنجشیر یو دری ژبی افغان
 چی لیسوارده وی دراریو د پښتو غپرونه گوز مغلوب خستلی
 شی. د افغانستان د لوزو کو چینیو میلیتوونو که هزاره
 ازبک، ترکمن اولوز غو جلا بخت دی. هغه دری
 په ژبو خو هیچ خپرونی نه کسیری.

ددغو و قسعیتونو په رینا کینی لوز دارو سبانه خبره ده. چی
 دکابل راریو غپرونی یوازی اولیوازی دهغو فقه مافه
 په سلوکی سواد لرونکو وگړو لپاره کیری چی په دواړو
 ژبو پوهیږی او یا لږ یا ډیر مغلوب تری خستلی شی.
 پاتی ۹۵ په سلوکی وگړو ته پکی هیچ پاملرنه نه ده شوی.
 په کار خودادی چی دراریو افغانستان ته اواز دهیواد هغو
 لیسوارده وگړو غوږ ته وه کسیری چی د مرنه ژبی لری
 په غرونو اورد او کلو او بانزوکی ترونه کوی او یوازی د
 راریو له بیاری کولای شی چی په هیواد لرونکی حالاتو
 گوز خبر شی.

هغه به لوز دا غوره وی چی دکابل راریو زنده وارکسان
 په دغه اړسند بی ټی اوبی اعیزی بینه کی د فیلو غپرونو په
 سیاست کی تر تر ژره بدلون راده لی. او په بیلا بیله تر ژره

په پښتو او دری ژبو کښی په ټاکلو وختونو او خپو خپل پروگرامونه
خپاره کړی . او د هیوادونو د ممبلیتو نو د شمیر په اندازه
د هغوی په مورنی ژبو چړونې وکړی .

«د اروند مشر اچمل خټک او اروند مشر خان لال فضل خان»

هرخوانه چغی دی انشان جوړو و

یو وای زلمه بل انشان جوړو و

ااگی چه او کړو تری تپوکس پښتښو

مونیز انشانان یو کر نه ها جوړو و

(اچمل خټک)

خبريال : هماليون

مطبوعاتى كنفرائنس

بن : ۲۱ دسمبر 191۷

دپنټنو دولتو لئيز اولسوليز لوند مش دولتو ركبير -
ستورى وينا .

د رفر مير منو او غاسنبر

د شوروى اتحاد او د افغانستان د هأى په هأى دريدلى شپز -

كاله جى مرگه دريز وروسته په مسكو او كابل لنى د حواك بولون

راهسى په سياسى جنبه لنى هريت راغلى دى . د دى لپاره لنى نښانې

د دولتو رنجيب الله د ملي روغې هورې سياست دى چه دخلك د -

د ليمولراتيك گوند دعمومى موشى په لوله دنيا كلو وروسته -

شمه شى ئى پيل ليدى . لكه چه تاسى خبرئى هغه مقاومت لوندولو

ته د اور بند او خبر وبلنه ورتبه .

كه په مطبوعاتى هنداره لنى ولت شى نو تر اوسه پورى ژورنالتي

همراه ایرانی د اسرای مخالفین لوشره و ۱۵ و ۱۶ لیمو لراتی
مخالفی د لوی هد و یادی شوی نه دی.

د پښتنو لور لیز اولسولیز لوند د لیمو لراتیک زو اب د لیری
برخی په توگه دوه علی د افغانستان د راتلونکی په هکله د خپل و پلای
کابل ته میلمه شویدی . د خپل و دریمه پیره په پام کښی نیول شویده
په دی فیخ کښی نومونډه کونډ ته په لویه جرگه کښی د کونډ و پلایرک شوی
لویه جرگه د افغان اولس لویه عنعنوی غونډه ده د غمی جرگی د پییر لیر
راستی مهمی بیری چه د دولت رستیت ، د صلاحیت ثقه جلی وی حل لیری
او پنخپله د دولت رستیت ، بنه غمی هم تا کله ده .

د مثال په ډول په ۱۷۴۷ ع کال کښی احمد شاه بابا چه د افغانستان
پاچاهی تی جرگه کړه او مرگی قندهار و د لوی جرگی له فواد پاچا په لمرگه
و تعامل شو . لور مثالونه تی د حینو لور و په اراغ کښی .

په ۱۹۲۲ کال کښی په جلال آباد کښی لویه جرگه وه چه د افغانستان لوری
اساسی قانون تی پاس کړ او هیواد و بشپړه خپلواک د باچا امان الله
د اصلاحاتو سیاست تی تایید کړ .

بل مثال په ۱۹۶۴ ع کال کښی په کابل کښی لویه جرگه ده چه د لوی اساسی
قانون شوده تی وروسته د چوشمیر تغیراتو ثقه تایید کړه .

د لوی جرگی عنعنوی ارنست له لیده د پښتنو لور لیز اولسولیز لوند
د ۱۹۸۱ ع کال د التعویر په میاشت کښی د سولی په نوبت کښی د لوی

قبري د هومي وني غوښتنه كېدې ترڅو چې په دې ټولگه د فغان -
اولس نمايندگالو ته د دې فرصت وركول شي چې د خپل حيواد -
راټولنې په هڅه په خپله پرېږه وړي .

د سولې دغه نوښت په هغه وخت كې د مللرو ملتو مرستې (^{۱۲})
لجبرنيو چارو وزيرانو ته دسترځو كړندل كېدو چارو د وزيرانو په
شمول او د عامه ژوند نامتو او مهمو شخصيتونو ته وړاندې شوي و
خو اوسېنې څه د مخه په كابل كې د ۱۹۱۷ع كال د لومړي د مياشتې
د ۲۹ نيټې څه تر ۳۰ نيټې پورې لويې جرگه جوړې شوه . په دغه
لويې جرگه كې د اولس مختلفو قشرونو د دولت مختلفو سا زمالونو
او گوندونو (۱۴۵۰) تنو نمايندگانو برخه خستې وه .
د غي لويې جرگې د افغانستان لوي اساسي قانون پاس كېدو په
عين حال كې چې دولتور نجيب الله د جمهوريت رئيس په ټوله وټاله .
په دې ټوله سره د ډيرو گوندونو د لاري د منځنوي پارلمان د پرېكړې
د بنسټ جوړه په رسمي ټوله كېښودل شوه . زموږ لوي شمېر وړاندېني
(پښتانه د و نه تجويزونه هم په اساسي قانون كې مراعات شوي دي .
د ځينو لويو و سربيره په لوقلنيو سياسي او اقتصادي ژوند كې
د ډيرو قومونو په دولت كې اوسيدونكي قومونه گډه -
پښتانه - ازبک - تاجک - هزاره - ترکمن او بلوڅو
ته عادلانه برخه وركول . دغه اساسي قانون د افغانستان په

په تاريخ كې د هر بل اساسي قانون څه متريقي دي خوري ته نېتگار
 پكار دي چې په لومه اندازه سره دغه اساسي قانون عملي كړي. هر د
 ددغې دپاره شرط د ټينگ شوي سېتم لېسټې اصراعاتي دي يعني د دولت
 او د خلک د ځمورل ټيگ کو دنا پلونه ترڅو چې لور وگوزد و لوتنه هم
 لوشانته چانس و رېشي . هيله ده چې د اساسي قانون په چوکاټ كې
 راتلونكي دولتې قانونه په د ځمورل اتيلي بڼه لې جوړشي .

دولتو نجيب الله قناعت خېنوني خبري كوي . او روغې جوړې ته تيار دي .
 ماته د اساسي پيداشوي دي چې دي واقعا ملي روغه جوړې غواړي .
 ضدده په چا پير يال يې داسې كسان هم شته چې دخپلو امتيازاتو
 دلاسه وړولو څه بيريزي او ددغې هڅې په مقابل كې مقاومت بڼاره
 كوي . دادامكان نه لجر نه ده چې دگوربايوف او ډوكتور نجيب الله مالز
 كسان گواكار سره كوي . په دي هغه دگوري څه په سترگې اولس يې اوازي
 شته دي چې دولتو نجيب الله په شان د ملي روغې جوړې د ادايي هيله لې .
 داوكه د افغانستان د بېرې ملي الرخ .

د دلو مېرمنو او بناغلو : لكه څنگه چې تاسې ته معلومه ده د افغانستا
 هره په دي مينځ كې نر ليواله شويده دغه دواړه الرخونه لود بل سره
 الريلي لري .

افغان اولسا د ستر و فررتو څه دا هيله لري چې دوي خپل هوكر د جري په مای
 دسوكي لپاره پكار واچوي . زمونږ گوند د ځمورل اتلي او د افغان

اولس د قاي علايقو د لويه نماينداه په توگه دا غوښتنه كوي
 چې د اولس اراده چې د لوي جرگې پواسطه هېوته شويده او د فعاليتونو
 بدلون اساسي قانون يې ليكل شويده عملي شي .
 دغه ستوله انزادې ، خپلواكې ، ديموكراسي او ناپېيلتوب ده .
 د افغانستان څه د تولو شوروي لږكولو و تنه او د هر لږكول پردي
 گوتې و معني (مداخله) بند ونه ده .

ستا سودغونډ اېښودو څه غوښته .

چوښتنه :

بناغلي د وگتو رستوري تاو وپېچه زمونږ ځيني وړانديني وپېښه (نږه)
 په اساسي قانون كې مراعات شويدي . د ځينو لږكولو په خوا كې د فعاليتونو
 د لږكولو قو مولونو په هيواد كې مختلفو قو مولونه عمادانه برخه وركول .
 كولي شي چې د اخبره لږه لږه مشخصه كوي .

جواب : افغانستان د ډير و ميليتونو هيواد دى دغه لږكول ميليتونه

كه غټ وي له واړه وړ و نه دى كې او تاوان يې سره شريك دى .
 لنډه د اچې د لږكول لاس لوتى دى چې په لږه د وړ وى لږكول يې
 اغيزې نږپاتې كېږي . كله چې مونږه د وړ وى ميليتونو څه خبرې كوو .

لږ وروڼه لږ برابر دى . په كار ده چې هر وړ وړ ته ځين حق په لږكول يې

سياسي او اقتصادي ثرونه كې وركول شي .

له بده مرغه د پاجاهي په وخت كې زمونږ د لږ شمير وړ وى ميليتون .

حقوق عصب شوی و حتی د چینو ملیتولو په ژبه کښې الفبا هډنشته ده
موزې پېچلې شخړان مطوعاتی کنفرانسون د افغانستان لخوا میلیتونه ته د -

ماددانه او برابر د حقوقو د ورکولو غوښتنه کړې وه چې د ۱۹۷۱ او ۱۹۷۲
په اساسی قانون کښې راغلي ده .

پوښتنه :

مطلب دی د ر و ز نې او ښوونې سیستم هډ دی ؟

ځواب : هو مونږه دا غوښتنه هډ کړې ده چې هر ملت قدری
په خپله مورنۍ ژبه د ښوونې او روزنې امکان برابر شي .

دی پر ښتنې ته هډ په اساسی قانون کښې پاملرنه شوې ده خو سمدستی .
عمل لیدلی شي . په راتلونکې کې هېله ده چې عمل شي ځکه چې په مورنې ژبه
د ښوونې او روزنې د پارک شړل ښوونې او لارونه دی چې دغه کار لږ
څه وخت غواړي .

پوښتنه :

د شوروی پوځونو د قتل او هډول پر دی مداخلې لښ کولو غوښتنه
کوی ایا د شوروی اتحاد د مداخلې لښ بېرته بله مداخله هډ شته دی ؟

ځواب : مونږه په دی عقیده یی چې شورویان دخپلو پوځونو

د موجودیت پراستلو د افغانستان په څېر کښې مستقیمه برخه لری

او امریکایان د پاکستان د لاری ځیری مستقیمه برخه لری مطلب

د هډول پر دی مداخلې څه ځیری مستقیمه مداخله ده چې چینایان

هد پد دی کنی ما متی شی .

پوښتنالا:

تاسو په خپل هیواد کې د اسلامي بښتیا لخوا اغیزه شومره اټکل

کوی .

ځواب:

موزن افغانان مسلمانان یو اسلام موزن د کلتور لخواه برخه

ده . اسلام نه موزن نه عنعنه ده د اسلام موزن پالنه کوو خود لته پکار

د دین سیاستی اړوند عنعنوی اسلام په فیض کې توپیر وشي .

عنعنوی اسلام په موزن غښتلی دی خو سیاسي اسلام غښتلی نه دی .

له دی کبله د بښتیا لخوا اغیزه دومره زیاته نه ده که لکه قومونه

چې په لویدیځو ملتو کې بښتیا لږه ده .

پوښتنالا:

که چیرته پاکستان د دینو په څېر وای او د سرحد ولایتی

د لوی راتلونکي لاین ربره فتح ته و اچوی ستاسی خیال په دی کې څه دی ؟

ځواب:

د سرحد ولایتی ربره نه د دینو د څېر و اټو او نه د پاکستان پورې اړه

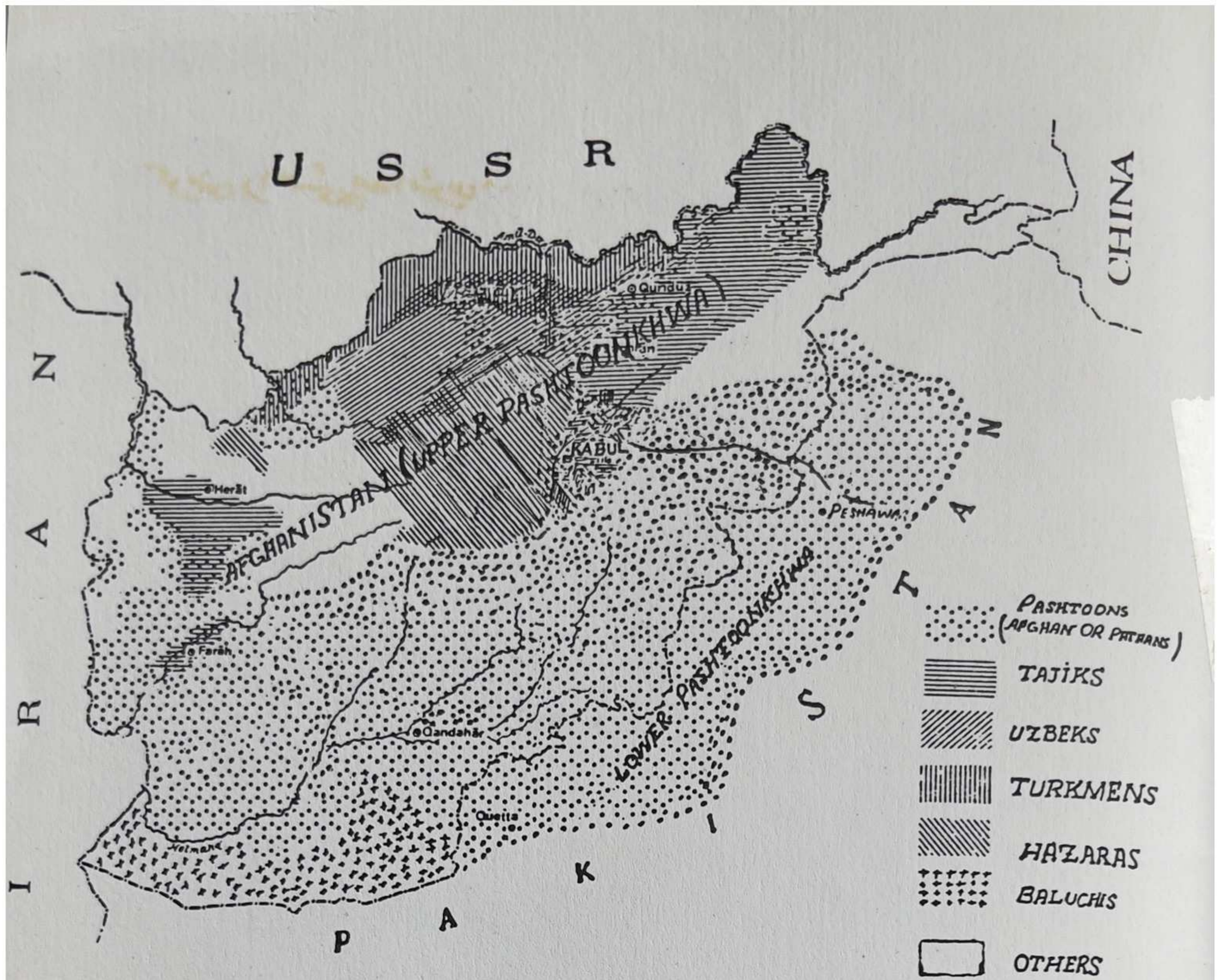
لری بله لویه لوبی موضوع ده .

تخلیجہ دغہ دبرہ د بریعالوی ہند پہ وقت کئی پہ ۱۸۹۲ء کال کئی
 دانلی نزالہ خرا د پنبتون اولس د ارادی پہ خلاف برابنگلا شوی
 کرنی راہنی پیدا شوین .
 تراوسہ پوری پنبتون اولس چہ نلسی - مذہبی - کھوری جہرا بیانی
 او اقتصادی وحدت دی دغہ استعماری لوی منہ منہ مذدہ او نہ بدی
 ومنی اونہ دغہ شان لوی پنبتون اولس پہ عمل کئی بیلولی شی .

ملنہ

«جایی»

راشی پنبتون چ پنبتونوالہ سترہ وکرو
 پیرلوہ مرکز رازونہ مشو در پیرلوہ سترہ وکرو
 و خیمرو در لٹوی کمر کیپنی اندیننی خپلی
 پت بانزی جگہ شومبہ پتوالہ سترہ وکرو
 وکگہ دشمنی کمر پہ جگہ او مرکو خپلو
 پریگری ولسی کمر ولسوالہ سترہ وکرو
 بیا پنبتونوالی ورو رگھوی تر پلوہ شوانزی
 غورہ کمر لارکو ولسوالہ سترہ وکرو
 و سپرو غرقہ دارزو گالز سپری کئی بیا
 لٹول سترہ پنخرا مشو منلوالہ سترہ وکرو
 و سپارو تاریخ تہ بیا ننگ او دیرت خلا
 لٹول مشو سترہ لول مشو اتلوالہ سترہ وکرو

که سیپوره وی که پوره وی په شریکه به وی
(باچا خان)

Das Brot, ob belegt oder trocken, wird unter allen gemeinsam aufgeteilt
(Batscha chan)

Buttered or unbuttered bread will be common (Bacha Khan)

JAHRG/VOL 2

№/No 2

PASCHTUNCHWA

PASHTOONKHWA

ORGAN DER SOZIALDEMOKRATISCHEN PARTEI DER PASCHTUNEN

ORGAN OF THE PASHTOONS SOCIAL DEMOCRATIC PARTY

PSDP